

07.11.2022

Asia/36

§ 774

V 23.11.2022, Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite sote-palvelujen palvelusetelien arvon tarkistamisesta

HEL 2022-005977 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mirita Saxberg ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan sote-palvelujen palvelusetelien arvon tarkistamista siten, että se vastaa yleisten kustannusten nousua.

Kaupunginhallitus toteaa, että palvelusetelien arvoja tulee arvioida ja tarkistaa jatkuvasti asiakkaiden palvelujen saannin varmistamiseksi. Huomiota tulee kiinnittää kustannusten voimakkaaseen nousuun ja oman tuotannon kustannusten avoimeen ja selkeään vertailtavuuteen palvelusetelien hinnoittelussa.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoit-

07.11.2022

tanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.08.2022 § 169

HEL 2022-005977 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelusetelien arvojen tarkistamista:

”Aloitteessa todetaan, että jos palvelusetelien arvo on palvelusta asiakkaalle aiheutuneisiin kustannuksiin nähden riittämätön, haittaa se yhdenvertaisuuden toteutumista ja alan yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsingin tulisi tarkistaa sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelusetelien arvoja siten, että ne vastaavat yleisten kustannusten nousua.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että yleiseen kaikkien sosiaali ja terveyspalvelujen palvelusetelien arvojen tarkistamisen toteuttamiseen ei ole tarpeellista ryhtyä, koska nykyiset palvelusetelien arvot vastaavat pääosin omasta tuotannosta ja mahdollisesta ostopalvelusta aiheutuvia kustannuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo kuitenkin, että palvelusetelien arvoja tulee arvioida jatkuvasti ja arvojen tarkistamista tuodaan päätöksentekoon aina, kun niiden tarkistamiselle on tarve asiakkaiden palvelun saannin varmistamiseksi. Tätä on erityisen tärkeää tehdä tilantees-

sa, jossa kustannusten nousu on voimakasta. Erityisesti lautakunta korostaa tarvetta sille, että oman tuotannon kustannukset ovat avoimet ja selkeästi vertailtavissa palveluseteleiden hinnoitteluun.

Palvelusetelien asiointi- ja hallinnointijärjestelmän vaihtumisen yhteydessä vuonna 2020 kaikkien käytössä olevien palvelusetelien sääntökirjat ja arvot tarkasteltiin ja niihin tehtiin tarvittavat muutokset. Tämän jälkeen palvelusetelin arvojen korotuksia on tuotu palvelukohtaisesti lautakunnalle hyväksyttäväksi välittömästi, jos on havaittu, että palvelusetelin nykyinen arvo ei todellisuudessa kata palvelun kustannuksia tai asiakkaan saama palvelu vaarantuu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kuitenkin kehottaa toimialaa tarkastamaan niiden palvelusetelien arvot, jotka on hinnoiteltu viimeksi kyseisen palvelusetelin käyttöönottovaiheessa, ja tuomaan näiden palvelusetelien osalta mahdolliset arvon korotukset lautakunnalle päätettäväksi.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveystalouden saajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalouksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveystaloudet, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystaloutta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Palvelusetelin arvon määrittely

Palvelusetelin arvon päättää kunta. Kunta arvioi asiakkaan palvelutarpeen, myöntää palvelusetelin ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai

hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Palvelusetelien arvon määrittely perustuu aina toimintoperusteiseen kustannuslaskentaan, jonka perustana on kunkin palvelun oman tuotannon palveluprosessi. Jokaiselle palveluprosessin kohdalle on laskettu voimavarojen käyttö ja tätä vastaava kustannus.

Tämän lisäksi palvelusetelin arvon määrittelyssä huomioidaan mahdolliset ostopalvelusta aiheutuvat kustannukset.

Palvelusetelin arvon määrittelyä tehdään lisäksi yhteistyössä palveluntuottajien sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Palvelusetelin käyttöönoton yhteydessä tarkastellaan palvelun nykyinen tuotantorakenne sekä palvelusetelin soveltuvuus kyseiseen palveluun. Valmistelun yhteydessä arvioidaan lisäksi, mikä on palvelusetelin suhde omaan toimintaan ja minkälaisia ostovolyymiä on suunniteltu.

Palvelujen järjestämisen palvelusetelien avulla arvioidaan olevan pääosin kustannusneutraalia omaan toimintaan verrattuna. Muilta osin palveluseteliä tarjotaan budjetin sisällä oman tuotannon ja ostopalvelun vaihtoehtona.

Mikäli palvelusetelin kustannukset ylittävät reilusti oman tuotannon tai ostopalvelusta aiheutuvat tuotannon kustannukset, on toimialla syytä arvioida kyseisen palvelun tuottamistapaa uudestaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttö tuottamistapana parantaa sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palvelusetelien käyttö oman tuotannon ja ostopalvelun tukena lisää helsinkiläisten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveystalveluissa.”

Käsittely

30.08.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Muutetaan lausunnon kolmas kappale seuraavaksi:

07.11.2022

”Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo kuitenkin, että palveluseleiden arvoja tulee arvioida jatkuvasti ja arvojen tarkistamisia tuodaan päätöksentekoon aina, kun niiden tarkistamiselle on tarve asiakkaiden palvelun saannin varmistamiseksi. Tätä on erityisen tärkeää tehdä tilanteessa, jossa kustannusten nousu on voimakasta. Erityisesti lautakunta korostaa tarvetta sille, että oman tuotannon kustannukset ovat avoimet ja selkeästi vertailtavissa palveluseleiden hinnoitteluun.”

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

16.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi